

Afwegingskader Zonne-energie Gemeente Blaricum, Eemnes en Laren bij monumenten en panden in beschermde gezichten met praktische uitgangspunten.

Vastgesteld door de gemeenteraden van de gemeenten:

Blaricum d.d. 23 september 2025

Eemnes d.d. 29 september 2025

Laren d.d. 15 oktober 2025

Bestuurlijke samenvatting:

Dit afwegingskader geeft meer helderheid over de mogelijkheden van zonne-energie en de inpassing daarvan bij monumenten en panden in beschermde gezichten in Blaricum, Eemnes en Laren. De overgang naar een duurzame energievoorziening is van groot belang om klimaatveranderingen tegen te gaan en de aarde leefbaar te houden. Daarom hebben de lidstaten van de Europese Unie in 2015 het Klimaatakkoord van Parijs gesloten. Om invulling te geven aan de energietransitie wordt er door het Rijk en gemeenten ook ingezet op zonne-energie in de gebouwde omgeving. Dat kan bij historische gebieden en gebouwen nadelige gevolgen hebben op het aanzicht en de waarden. Voor eigenaren van monumenten of panden in beschermde gezichten is het vaak onduidelijk wat de mogelijkheden zijn om zelf zonnepanelen te plaatsen. Ook is het voor de gemeente lastig om deze aanvragen te beoordelen. Verduurzaming en energiewinning hoeven echter niet te bijten met cultureel erfgoed mits daarbij de juiste uitgangspunten toegepast worden. Bij monumenten en panden in beschermde gezichten, vormt de plaatsing van zonnepanelen op het dak altijd maatwerk. Verkeerd geplaatste zonnepanelen kunnen een verstoring opleveren van het karakteristieke beeld en de historische waarden van het pand en het beschermde gezicht. Tegelijkertijd zijn er juist nog veel kansen om zonnepanelen op een passende wijze te plaatsen op monumenten en in beschermde gezichten. Maar door onduidelijkheid over de mogelijkheden worden deze vaak nog onvoldoende benut. Het Rijk heeft in 2020 haar adviesrichtlijn aangepast om het mogelijk te maken dat zonnepanelen ook in het zicht kunnen worden geplaatst op rijksmonumenten. Zij het onder specifieke uitgangspunten en maatwerkvoorwaarden, zodat de cultuur-historische waarden niet geschaad worden. Deze richtlijn wordt door Blaricum, Eemnes en Laren ook gehanteerd voor de gemeentelijke monumenten en hieraan is een nadere invulling gegeven in dit afwegingskader. Het is niet eenvoudig om de mogelijkheden voor zonnepanelen op monument en panden in beschermde gezichten in een vastomlijnd kader met regels te vatten door het benodigde maatwerk voor elke specifieke situatie. Toch is er bij vergelijkbare situaties vaak wel sprake van een gemene deler qua uitgangspunten die gehanteerd worden door de commissies voor ruimtelijke kwaliteit bij de toetsing en beoordeling van aanvragen voor zonnepanelen. Met dit afwegingskader zijn deze uitgangspunten uitgeschreven en verbeeld, wat meer helderheid moet geven over de mogelijkheden en de inpassing van zonnepanelen.

Voor het volledige document wordt verwezen naar de bijlage bij deze publicatie, te vinden onder: "wettelijke informatie"/"externe bijlage".